Det rika, det bördiga Saskatchewan.

"och skördarna, de gyllene, de bölja".

FRÅN Prince Albert i nord till Assiniboia i syd, från Moosimin i öst till Alsask i väst sträcker sig det land, vi i dagligt tal känna under namnet Saskatchewan.

Men en yta tre gånger så stor som Frankrikes bjuder det den rikaste omväxling i natur, ett stycke jord kan giva. Här finns skog och sjö, berg och dal men främst av allt den rika och bördiga slätten. Så långt ögat kan skönja breder sig denna vidsträckta, prärie, som i sin ödslighet och kalhet kanske skrämmer skogsbon, kanske kommer stadsbon att känna sig ensam och övergiven, men som i all sin väldiga utbredning gör ett imponerande och mäktigt intryck och stämmer sinnet till vördnad och tacksamhet inför de rika skatter som moder Jord med givmild hand breder ut för det lilla människokryp som första gången betraktar den ringa del, som faller inom ett ögas synfält. Det kan ej hjälpas — men oemotståndligt väcker den till liv bilder från barndomstidens indianböcker och äventyrsskildringar från Vilda Västern. Man rår ej för det — men sannerligen tycker man sig icke se indianernas fjäderbuskar vaja för vinden vid den snabba ritten över prärien. Man tycker sig fornimma det dova ljudet av annalkande buffelhjordar och när det torra gräset rasslar kring ens fot växer det svaga ljudet till att bli sprakandet från den brinnande grässlätten.

En cowboy, som svänger sin bredbrättade hatt och hojtar och ropar åt en skock motspänstiga kor, bryter ej bilden. Han endast förändrar dess tid. Rasslet och bullret från bulthjulsvagnarna på vägen passar lika bra in i den tid, då de tunga och klumpiga "covered wagon" i en lång rad slingrade sig ned från kullarna, svängde upp och bildade vagnborg för natten. Dimmorna som stiga från sumpar och vattenhålor förvandlas av fantasien till röken, som väller från lägerelden och i den svaga aftonbrisen, tycker man sig höra kommandoropen och skratten från nybyggarnas primitiva nattläger. Det bor en underlig tjusande makt över slätten i vårtid, då det sjuder av must och kraft, i sommartid då gräset står grönt och frodigt, ihösttid vid solnedgång då spektrums alla färger spela och i vintertid då den vita snön breder sitt mjuka täcke över en sovande jord. Men — alla sköna bilder ha en baksida. Så ock denna. Präriens makt är ej blott tjusande. — När den glödheta sommarsolen i zenit bränner gräset till några toviga bruna strimlor, när sumpar och bäckar stå tomma på vatten, när gamle Tor kör sina getabockar med rasande fart över himlavalvet och blixten fräsande borrar sin eldpil genom de knotiga enstaka träden, när höststormarna ryta och tornadon med ovarsam hand lyfter allt flyttbart från mark och när nordan om vintertid biter sig igenom den tjockaste fårskinnspäls och fyller vandrarens ögon med isglopp och snö — då skrämmer prärien.

Den gyllene skörden bärgas.

En idyll från nationalparken vid Prince Albert.

Men den har i alla fall icke förmått skrämma den tappra stam av nybyggare som brutit sig mark härute och förmått öppna naturens ymnighetshorn. Med segsliten energi ha dessa odlingens pioniärer bitit sig fast vid sin torva I dag som är ha buffelhjordarnas tramp ersatts av det dämpade ljudet från hästarnas sexspann framför plogen och traktorernas knattrande motorer. Fåra efter fåra plöjes upp av den bördiga prärien och där förr det höga gräset vajade, bölja nu de gyllene skördarna.

Bland dessa pionärer träffar man idag mången skandinav och talrika äro de distrikt, där den nordiska kulturen och språket härskar jämsides med det nya hemlandets tungomål Och såsom svenskar söka vi ju givet främst våra landsmän härute. Vi finna dem överallt i norr och i söder i öst och i väst. Vi finna dem instoppade bland de många skilda folkelement varav Saskatchewans befolkning är sammansatt. De ha skapat sig en ställning i provinsen, som kommer att förskaffa dem en rangplats i Canadas utvecklingshistoria. I Midale och Halbrite, i Wadena och Dubuc, i Stockholm och Alsask ha de slagit ned sina bopålar och de svenska farmerna i Saskatchewan bära tydliga vittnesbörd om en fäderneärvd känsla för ordning och reda, äktsvensk gedigenhet och noggrannhet. De röda väggfälten med de vita knutarna i lummig grönska erinra om östgötabygd och sörmlandsnejd, om skånegårdar och norlandstrakter i hemlandet.

Och jorden — denna rika fruktbara jord, som ej tarvar konstgjord näring och tungt bruk för att ge hundrafalt igen av utsädet. År efter år bär den skördar och här som i övriga Canada är det vetet som tar största arealen i anspråk. Det är vetet som är farmarens guld. Det är en imponerande anblick som dessa böljande fält erbjuda i skördetid, fält, det tar timmar att köra omkring. Vete och återigen vete. Betänksamt skakar olycksprofeten på huvudet och mumlar mellan tänderna: "Ja, ja, det kommer en tid då det icke bara blir vete på fälten. Då jorden behöver vila, då vetenskapen och jordanalysen, åt vilka man nu föraktfullt rycker på axlarna, komma att spela sin roll för jordbruket".

Men i dag — och vi leva ju i nuet — står Saskatchewan som Canadas förnämsta veteproducerande provins med en avkastning, som ensam kommer upp till, vad de andra provinserna tillsammans producera. Det är en jordbruksprovins som ingen annan, gynnad av en bördig jordmån och ett ypperligt klimat. År 1925 hade man 21,000,000 acres under plogen och idag är denna siffra betydligt överflyglad. År från år får prärien släppa till nya områden och det är som vore det obegränsade tillgångar på gott land. Moderna maskiner och systematiska metoder utföra ett enastående kultiveringsarbete, vartill få länder kunna visa motstycke.

Man säger av gammalt att i ett land där jordbruket är huvudnäringen där är ock det allmänna välståndet jämnt fördelat. Av jordbruket beror hela landets ekonomi. Allt hör samman med jordbruket och det har visat sig icke en utan otaliga gånger att om en skörd slår fel blir hela det kommersiella livet förlamat.

Det råder inom provinsen Saskatchewan ett allmänt välstånd, som väl avspeglar sig i den snabba utveckling, som provinsen undergått de senaste åren. Gynnad av goda skördar och med farmarnas egen organisation; vetepoolen, som prisstabiliserande faktor på marknaden ha inkomsterna gått till förbättrande av allmänna förhållanden inom provinsen. På vägar och broar ha otaliga summor nedlagts och mer fordras för att komma upp till den höga standard, som nutidsmänniskan kräver, för att kalla tillvaron dräglig. Städer ha vuxit upp och växa skulle man kunna säga. Stolt som en drottning regerar provinsstaden Regina sina rika domäner. Moderna och typiska för västerns städer ha Moose Jaw och Saskatoon på de senaste åren med rasande fart utvecklats och otaliga äro de samhällen, som inom några få år från nu med samma stolthet kunna se tillbaka på lysande utvecklingshistoria. Industrierna ha lagt beslag på flera av dessa samhällen. Moose Jaw — Mill City — kvarnstaden, belägen mitt i ett av provinsens kanske bördigaste distrikt, är centrum för Saskatchewans kvarnrörelse; Regina, med sina många nytillkomna industrier inom snart sagt alla branscher, Weyburn som huvudsäte för det stora Internationell Harvester Company, Estevan mitt i ett alltjämt lika outtömligt kolgruvedistrikt — för att nu endast göra en obetydlig axplockning bland allt, det finns att välja på

Och må det vara nog sagt därmed. Saskatchewans jordbruk, dess skogsbruk, boskapsskötsel, gruvdrift och industri skulle i statistisk belysning giva de kraftigaste belägg för det riktiga i att framhäva jordbruket i främsta rummet. Provinsen äger också så många naturliga förutsättningar just härför och för alla näringsgrenar, som stå i nära släktskap till jordbruket, såsom boskapsskötsel och mejerihanteringen. De stora ännu ouppodlade vidderna erbjuda de ypperligaste betesmarker och statistiken utvisar att kreatursstocken är god såväl kvantitativt som kvalitativt. Och som ett gott bevis härför kan artikeln om Saskatchewan Co-operative Creameries gälla.

Saskatchewan är landet till vilket nykomlingens steg först styras här i Canada. Här lär han sig det nya hemlandets seder och bruk. Här lär han sig att bruka jorden på canadensiskt vis. Och det är här han slår sig ned för att stanna för livet. Kanske han icke är slättbo. Kanhända han levat sitt liv i staden. Likafullt lär han sig att älska detta prärienS land, som under han idoga hand skall omvandlas till åker och äng. Naturen ger med givmild hand — han kan ej misslyckas i det rika, det bördiga Saskatchewan.

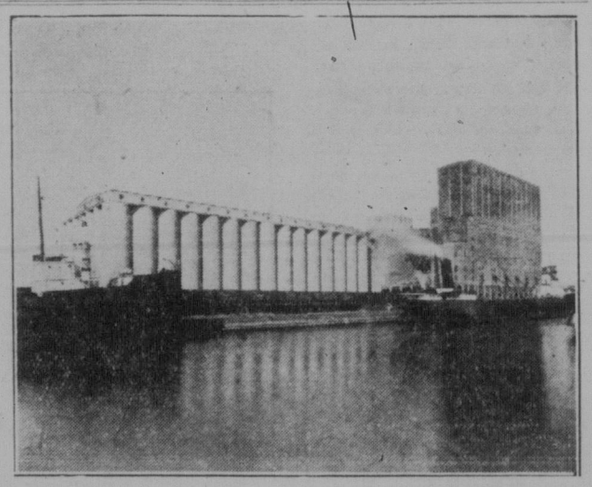

Poolterminal n:r 4 vid Port Arthur, Ont.

Saskatchewan Vetepool.

(Fort. från sida 9)

Canada spannmålslag blir till alla delar genomförd. Saskatchewan Poolelevatorer ha också ett "grain-checking" departement med representanter i Winnipeg, Moose Jaw och Saskatchewan, som håller räkning över alla spannmålslastade vagnar, som blivit graderade av Dominion-regeringens inspektörer.

Saskatchewan vetepool gör sina medlemmar många tjänster. Så har t. ex. provinsens poolelevatorer sedan den 1 februari i år betalt ersättning för av farmarna själva ordnad magasinering av spannmålen för att i någon mån bereda kompensation åt dem, som icke kunde levérera sin spannmål i höstas på grund av den stora rusningen till elevatorerna, som snabbt blockerades från golv till tak. Indirekt har poolen gjort medlemmarna tjänster, genom att genomdriva tillägg och omarbetningar i den gällande lagen. Förra hösten gjordes som bekant vidlyftiga undersökningar beträffande vetegradernas malnings- och bakningskvalitet. Kooperativa skolor ha upprättats under alla de kooperativa organisationernas auspicier, samtidigt som universitetets extensionsdepartement och jordbruksdepartementets olika marknadsbrancher söka att dana kunniga och upplysta män i varje distrikt. På dessa och många andra sätt söker vetepoolen att stå den västcanadensiska farmaren till tjänst.

Saskatchewans vetepool har på alla sätt berättigat sin existens i fyra år. Den har stabiliserat jordbruket i provinsen. Den har skapat lyckliga förhållanden och större tillfredsställelse på farmen. Den har varit till fördel för affärslivet i Canada.

Det finns ännu några som icke äro medlemmar av vetepoolen. De ha alla sina olika skäl för att icke ansluta sig till densamma, men ingen av dem är tillräckligt stark för att kunna överväga varför de skola förena sig med poolen. Det bästa svaret till dem, som kriticera poolen, är att visa på det alltjämt växande medlemsantalet. Poolen är en permanent institution i Saskatchewan och den har uppnått denna sin ställning såsom resultat av att den gjort folket i provinsens verkliga tjänster.

Vetepoolen

har

1. Satt ungefär 80,000 farmare i Saskatchewan i tillfälle att hjälpa varandra att tillförsäkra sig världens medelpris för deras vete.
2. Skapat sig ett system för försäljning av mer än hälften av Canadas vete.
3. Utvidgat markna den för det canadensiska vetet och sålunda bidragit att stabilisera Canadas huvudnäring.
4. Opererat med utmärkt framgång under fem år, inclusive åren 1928—29, då synnerligen stora skördar av ovanlig kvalitet ha producerats i världen.
5. Uppbyggt det största och mest ekonomiska system av farmarägda elevatorer kända över hela världen.
6. Tillvunnit sig beundran av majoriteten av folket i Canada samt av många av ledarna i andra länder, på grund av dess enastående gärning sedan 1924.
7. Betjänat små- och storfarmare lika på grund av dess verkliga co-operationsmetod i dess verksamhet och dess uppmärksammma bevakande av dess medlemmars intressen.
8. Utgjort en kraftig hjälp för veteproducenternas bästa genom att höja kvaliteten, graderingen och försäljningen av Canadas viktigaste inkomstkälla.
9. Varit ett medel att tillförsäkra en god lagstiftning till producenternas bästa, vilket enskilda och småfarmare icke själva skulle kunnat utverka.
10. Spelat en viktig roll då de hjälpt tusentals farmare att repa sig från den allvarliga depressionen, som följde efter kriget.

I betraktande till alla dessa betydelsefulla gärningar ligger det i vars och ens intresse att varje farmare i Saskatchewan borde underteckna kontraktet i dag.

Saskatchewan Co-operative Wheat Producers Ltd

Huvudkontor: Regina, Sask.

Ensamma Människor.

Man kallade honm Brum-Johan på grund av det egendomliga brummande läte han ofta utstötte, då han arbetade. För övrigt var han snäll och hygglig, om också litet besynnerlig, men sådan blir ju ofta en människa, som alltid levat ensam och skött sitt arbete utan annat sällskap än en stubbsvansad hund, ända till femtiotalet nåtts. Johan var en rask och duktig arbetare, men utförde sina åligganden helst ensam, och han förflyttade sig hellre i galopp än i trav, en liten, utsliten gubbe med klara, blå ögon i det väderbitna ansiktet. Folk skickade gärna bud efter honom, när det gällde att lägga om en trädgård eller att köra ut gödsel, kort sagt, grovarbete, som man icke själv ville utföra. Barnen voro en smula rädda för honom, och man bar alltid kaffet ut till honom på arbetsplatsen i stället för att låta honom komma in och sitta med vid bordet.

Hon var några och trettio år och hade fått öknamnet Tripp-Stina, emedan hon trippade åstad med små, korta steg. Hon var sömmerska, ägde en liten stuga vid landsvägen och hennes enda sällskap var en katt. Även hon var mycket ensam, fastän hon var aktad och omtyckt av alla, men när hon suttit och sytt hela dagen, orkade hon icke söka andras sällskap, när kvällen kom.

De båda ensamma människorna kände naturligtvis varandra, såsom man på glest befolkade trakter känner så gott som alla och envar, men första gången de talade med varandra var en sommarkväll, då de mot vanan togo sig en liten promenad i det vackra vädret. Johan hade sin hund och Stina sin katt med sig. Hunden jagade katten upp i ett träd, och detta blev orsaken till att de utbytte några ord. Johan grep hunden i nackskinnet, medan katten tog sig ned från trädet och förskrämd rusade hemåt över fälten.

— Nu får du inte sällskap med katten! sade Johan.

— Nå, det kan ju vara tid att vända näsan hemåt och komma i säng, svarade Stina.

Johan med sin hund vände också, och tillsamman gingo de i riktning mot hennes stuga.
han tankfullt.

— Ah, jag har aldrig tyckt om att ha många människor omkring mig, sva-

— Du går här så ensam, sade Jorade hon.

— Ja, det kan ju vara både illa och väl, tyckte Johan. — ibland kunde det nog vara trevligt att ha någon att prata med.

Han försökte avpassa sin gång efter hennes, och hon å sin sida trippade på efter bästa förmåga, så de lyckades hålla någorlunda jämna steg. De hade många saker att tala om, de diskuterade trädgården, väder och vind, den svåra torkan i början av våren, hunden och hur förståndig den var, och katten, som ju visserligen aldrig kunde bli så trogen som en hund, men som dock höll stugan fri från möss, ja, tillochmed från råttor, som en gång börjat husera där. Johan erbjöd sig att komma dit och fylla alla råtthål med cement med glasskärvor i, ty det var det enda, som verkligen hjälpte, påstod han. — —

Ett par dagar senare infann sig Johan i Stinas stuga för att infria sitt löfte, och då hade Stina dukat fram kaffe på ena ändan av det stora arbetsbordet och gjort allt så fint och prydligt. De pratade gemytligt, och Johan sade, att sedan han nu tittat nogare på hennes stuga, så fanns det allt ett och annat, som tarvade eftersyn. Han ville visst icke förnärma henne, men man kunde väl icke begära, att ett fruntimmer skulle tjära stugfoten eller se efter ryggåsen högt uppe på taket, vilket han gärna skulle åtaga sig att göra.

Stina tackade belåten och sade några ord om att det kanske nog kunde finnas ett och annat hon i gengäld kunde sy åt honom. Johan kastade en blick på sina kläder och svarade, att det ville han visst icke förneka.

Efter den dagen träffades de ganska ofta, och det dröjde icke länge förrän en beställsam kvinnlig granne till Stina lät undfalla sig en skämtsam anmärkning om att Stina visst fått sig en friare.

Stina blev både röd och förargad och svarade kort:

— Skall man nu bli tvungen att höra sådant dumt prat bara för att man måste ha en karl till hjälp att se om stugan?

— Om han friar till dig, så tager du honom kanske ändå?

Stina nedlät sig icke till att besvara frågan och hennes tystnad var bevis nog på att hon var uppbragt. Hon var fortfarande vid dåligt humör, då Johan om kvällen kom till henne med en bur, som han spikat ihop åt kycklingarna, och hon bemötte honom kort och tvärt.

Johan kände sig besviken; han hade glatt sig åt att spika ihop buren åt Stina, men han förstod genast, att han på ett eller annat sätt gjort något galet.

Detta hade emellertid en rakt motsatt verkan på honom, än man skullha väntat — han tog mod till sig och friade.

— Jag hade liksom funderat på att fråga dig, om du vill dela min ensamhet? sade han sakta.

— Ensamheten är väl något man inte kan dela, svarade Stina, — då skulle du ju gå miste om den.

— Ja, jag kan då så hjärtinnerligt väl undvara den, sade Johan, — jag har fått alldeles nog av ensamheten.

— Det har jag också, medgav Stina, och därmed var saken utagerad!

Så gifte de sig, och folk hade roligt åt att betrakta det omaka paret, då de kommo vandrande sida vid sida, han med långa skutt och hon med små, trippande steg. Alla voro ense om att det lät riktigt lustigt, då de stolt talade om "min man" och "min hustru".

Men så bör man nog också ha varit beredd på att få leva resten av sitt liv ensam med en likgiltig katt eller en stubbsvansad hund, för att ens kunna fatta vad de orden betyda i två människors mun.